

літературний фон країни, якою мандрує хвиля глобалізації та комп'ютеризації.

Назву для свого роману письменник просто запозичив: адже саме так в Британії початку 60-х називалася серія бульварних книжок про «розгнівану молодь», а пізніше – група популярного американського панкера Біллі Айдоли. Для Д. Коупленда «покоління Х» було явищем цілком конкретним і служило спільним знаменником для персонажів його роману: він писав про своїх молодших каліфорнійських однолітків, так званих слакерах – кажучи сучасною мовою, «пофігістів».

Романи «Раби Майкрософта», «Покоління Х», «Покоління А» принесли гучну славу письменнику і викликали широкий резонанс його творчості. Феномен Д. Коупленда не звернув на себе належної уваги ні зарубіжних, ні українських літературознавців. У сучасному літературознавстві спостерігаємо лише окремі наукові розвідки творчості письменника (С. Антоненко, О. Заїковська, І. Кормільцев, К. Кузнецов, Н. Полішко). Тому це дослідження є важливою спробою концептуального вивчення особливостей виникнення і поширення поняття «покоління Х», дослідження оповідної манери цього сучасного автора, яка поєднує в собі ознаки постмодерністського наративу (іронія, гра зі знаками, символами і текстами, творче переосмислення літературних традицій і архетипів) та елементи гіпертексту (компонування тексту-коментаря у вигляді блоків і глос, схожих на елементи електронних гіпертекстів). Дослідження творчості Д. Коупленда у контексті літературно-естетичних надбань ХХ ст. дозволяє визначити роль і значення цього письменника у формуванні сучасної літератури не лише США і Канади, а й за межами північноамериканського континенту.

Під «поколінням Х» Д. Коупленд мав на увазі молодь, у якої відсутня приваблива кар'єра і певні життєві перспективи, а їхня невпорядкованість через брак альтернатив поступово перетворюється в життєве кредо, що поєднує іронію по відношенню до суспільства з безпорадністю перед його обличчям, неприйняття ніяких цінностей – із повною відсутністю установки на протест.

У своєму першому романі «Покоління Х: Казки для прискореного часу» (1991) Д. Коупленд створив портрет молоді 80-х років, – епохи демографічного спаду і рейганоміки, завершення холодної війни і СНІДу, – «покоління, захопленого сутінками» (як вдало висловився Сергій Антоненко), радикально відмінного як від життєрадісних бебі-бумерів 50-х, так і від «дітей квітів», шістдесятників, хіпі-бунтарів і прихильників Нью-ейдж із їх екзотичними культами і натуральними дієтами.

Дуглас Коупленд майстерно створив міф про себе як про рупора покоління, що зримо відтворює молодіжні умонастрої. Залишаючись протягом більше двадцяти років лідером нонконформістської прози, письменник створив цілу галерею нових «героїв нашого часу»: від ІКСерів, що біжать в каліфорнійську глибинку від істеблішментської «тиранії

консенсусу» («Покоління Х»); канадських тінейджерів, жертв теракту в школі, що марно шукають втрачену ідентичність в алкоголі і наркотиках («Поки подружка в комі»); акторів, які зуміли вирватися з індустрії гламуру конкурсів краси та низькопробних телесеріалів («Міс Вайомінг»); до молодих програмістів, які повстають проти офісно-іпотечного рабства і корпоративного гніту («Раби Майкрософта»).

На відміну від Чака Паланіка, іншого класика постмодерністської літератури, Д. Коупленд, письменник-гуманіст, практично завжди знаходить вихід із обставин, несприятливих для життя і гідності своїх героїв: в ролі хеппі-енду виступає то спільний проєкт друзів-однодумців (компанія «Інтеріорітет» в «Рабах Майкрософта», компанія «Дглоб» в «Джей-Поді»), то набута моральна єдність громади однолітків («Покоління А»), свого роду родима пляма андеграундної культури; то знов знаходять сімейні цінності («Гравець 1», «Нормальних сімей не буває»).

У Д. Коупленда прагнення «покоління Х» протиставити себе жорсткій соціальній позиції американського «середнього класу» реалізується мотивами втечі і мандрівництва. Однак герої не цілком усвідомлюють, що бунтувати їм доводиться проти «живих мерців» «покоління яппі».

Для героїв «покоління Х» неореальність є пріоритетом, необхідною константою їх буття, логічною неминучістю, оскільки те, що їм пропонує соціум – неактуально. Тому для їх реальності характерні міфологічні мотиви казково-героїчного і есхатологічного характеру.

Література

1. Бредбері М. Британський роман нового часу; пер. з англ. Віктор Дмитрук. Львів: Кальварія, 2011. 480 с.
2. Заїковська О. М. Історичний фактор формування національної ідентичності у романі Д. Коупленда «Поки подруга у комі». *Наукові праці*. Випуск 122. Том 135. Філологія. Літературознавство. С. 31–33.
3. CouplandDouglas. Essay – CriticalEssay. URL: <http://www.enotes.com/topics/douglas-coupland/critical-essays/>
4. Coupland Douglas. Generation X: Tales for an Accelerated Culture. URL: <https://www.coupland.com/books/generation-x-theses-for-an-accelerated-culture>
5. Gray B.C. A Conversation With Douglas Coupland: The Hideous, the Cynical, and the Beautiful. URL: <http://journals.hil.unb.ca/index.php/scl/view/18926/2072/>.